

Ministarstvo socijalne politike i mladih
Trg Nevenke Topalušić 1
Zagreb

Zagreb, 21. ožujka 2016.

Savjetovanje o nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o ravnopravnosti spolova

Sudionik savjetovanja: Hrvatska udruga žena u pravnoj profesiji, Boškovićeve 24, Zagreb

Prijedlog za izmjenu čl. 15. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova

Ministarstvo socijalne politike i mladih pokrenulo je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću povodom izrade nacrtu Zakona o izmjenama Zakona o ravnopravnosti spolova s Konačnim prijedlogom zakona u razdoblju od 23. veljače do 23. ožujka 2016. godine.

Hrvatska udruga žena u pravnoj profesiji osnovana je s ciljem povezivanja i zajedničkog djelovanja žena – profesionalnih pravnicu te okuplja velik broj članica koje dolaze iz odvjetništva, sudstva, korporativnog sektora i pravne znanosti. Jedna od glavnih djelatnosti udruge upravo je angažman na postizanju ravnopravnog sudjelovanja žena i muškaraca u tijelima zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti kao i povećanje podzastupljenog spola kako u političkom tako i gospodarskom životu.

Poznata je činjenica da u tijelima zakonodavne i izvršne vlasti upravo žene predstavljaju podzastupljen spol te da unatoč mjerama predviđenim dosadašnjim Zakonom o ravnopravnosti spolova kao i drugim zakonski propisima, poput Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor, povećanje zastupljenosti žena u tim tijelima nije postignuto. Štoviše njihova je zastupljenost u Hrvatskom saboru, ako usporedimo njegov sastav s obzirom na spol u posljednja dva mandata, smanjen.

Udruga smatra kako su tome, pored drugih društvenih čimbenika, doprinijele i nejasne odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova kojima se propisuju posebne mjere za povećanje podzastupljenog spola. Osobito je sporna i nejasna odredba čl. 15. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova, koja i prema sadašnjem nacrtu Zakona o izmjenama Zakona o ravnopravnosti spolova ostaje neizmijenjena, a koja glasi:

2) U cilju provedbe stavka 1. ovoga članka političke stranke i drugi ovlašteni predlagatelji pri utvrđivanju izbornih lista dužni su uvoditi posebne mjere na način da zastupljenost muškaraca i žena na listama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, članova u predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i članova u Europski parlament ne bude osjetno neuravnotežena, sukladno članku 12. stavku 3. ovoga Zakona. Sukladno članku 12. stavku 1. ovoga Zakona postupno povećanje podzastupljenog spola mora se

postići najkasnije prigodom provedbe trećih redovitih izbora od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Nepreciznost i nejasnost ove odredbe dovela je do njezinih različitih tumačenja i suprotstavljenih stajališta pa čak i do prijepora između relevantnih državnih institucija kao što je aktualni prijepor između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ustavnog suda.

S obzirom na tumačenje prema kojem obveza političkih stranaka i drugih predlagatelja da na svoje izborne liste stave najmanje 40% podzastupljenog spola nastupa tek prigodom trećih redovitih izbora od dana stupanja na snagu zakona, političke stranke do sada nisu prilikom pojedinih izbora smatrale obveznim poštivati kvotu koju uspostavlja čl. 15. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova

Udruga smatra kako naprijed navedeno tumačenje trpi opravdane kritike te prema pravnom stajalištu udruge obveza poštivanja kvote od 40% zastupljenosti nije bila odgođena posljednjom rečenicom toga članka, već je posljednja rečenica uspostavljala dodatnu obvezu da se povećanje podzastupljenog spola prigodom trećih redovitih izbora treba postići do razine ukupnog sudjelovanja u stanovništvu RH.

U svakom slučaju, neovisno koje tumačenje prihvatili, temeljem sada važeće zakonske odredbe političke stranke i drugi ovlašteni predlagatelji na sljedećim lokalnim izborima za članove predstavničkih tijela kao i zastupnika u Hrvatski sabor biti će dužne poštovati rodnu kvotu utvrđenu čl. 15. st. 2. budući su od dana stupanja na snagu ovog zakona već dva puta održani redoviti izbori za Hrvatski sabor i lokalni izbori. No u odnosu na izbore za Europski parlament, ukoliko bi i dalje prevladavalo gornje tumačenje, ta bi obveza nastupala tek prigodom izbora koji bi se trebali održati 2024. godine. Naime izbori za Europski parlament održani 2013. godine bili su *ad hoc* izbori jer je te godine Republika Hrvatska postala članicom EU. Tek 2014. godine održani su prvi redoviti izbori što znači da će se treći redoviti izbor za Europski parlament održati tek 2024. godine.

Udruga smatra kako je već postojeće tumačenje o odgodi primjene ove obveze bilo prilično ekstenzivno i suprotno duhu i ciljevima Zakona o ravnopravnosti spolova. Međutim, situacija u kojoj bi politički subjekti ovu važnu mjeru morali primjenjivati prigodom sljedećih izbora za Hrvatski sabor kao i lokalnih izbora, dok bi njena primjena za izbore u Europski parlament bila odgođena još sljedećih osam godina gotovo je apsurdna.

Slijedom svega navedenog udruga smatra kako osam godina od dana stupanja na snagu i primjene Zakona o ravnopravnosti spolova ne postoji niti jedan opravdan i društveno prihvatljiv razlog da primjena posebne mjere utvrđene čl. 15. st. 2. u odnosu na izbore za Europski parlament bude odgođena, osobito što se ona i u trenutno važećem tekstu primjenjuje na predstojeće lokalne izbore i sljedeće izbore za Hrvatski sabor.

Stoga se predlaže u nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o ravnopravnosti spolova brisati zadnju rečenicu čl. 15. st. 2. zakona tako da on glasi:

2) U cilju provedbe stavka 1. ovoga članka političke stranke i drugi ovlašteni predlagatelji pri utvrđivanju izbornih lista dužni su uvoditi posebne mjere na način da zastupljenost muškaraca i žena na listama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, članova u predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i članova u Europski parlament ne bude osjetno neuravnotežena, sukladno članku 12. stavku 3. ovoga Zakona.

Hrvatska udruga žena u pravnoj profesiji
Tarja Krehić, predsjednica udruge

Odbor za legislativu
Hrvatske udruge žena u pravnoj profesiji
Vanja Joka Brkljačić, predsjednica odbora
Andrijana Kalić Boroje, članica odbora